

Anthony J. Tomasino, Amri Kumi, Kikao cha 9, Amri ya 8 – Usiibe.

Huyu ni Dkt. Anthony J. Tomasino katika mafundisho yake kuhusu Amri Kumi. Hii ni kipindi cha 9, Amri ya 8, Usiibe.

Kwa hivyo sasa tunakuja kwenye amri ya nane, Usiibe. Kwa kweli nadhani kuna aina ya hisia ya kupungua kwa ukali, au kama si lazima ukali, kupungua kwa moja kwa moja kwa jeraha linalohusika katika amri hizi za kibinadamu. Tunafika kwenye kisa ambapo ni wazi ukiua mtu, umemfanyia uharibifu mkubwa kuliko unavyoweza kufanya katika hali nyingine yoyote, sivyo? Kufanya uzinzi, bila shaka, kulichukuliwa kuwa mbaya sana, kudhoofisha uhusiano, na kulikuwa na adhabu kali sana zinazohusiana nalo. Kuiba kutoka kwa mtu bado ni mbaya, lakini kama utakavyoona, haizingatiwi kuwa mbaya kama baadhi ya mambo haya mengine.

Inaonekana kuna kupungua kwa hisia ya moja kwa moja ya kuumia, ikiwa utafanya hivyo, kushiriki katika upangaji wa Amri Kumi. Angalau akilini mwangu, naweza kuona ikihesabiwa haki kwa njia hiyo. Lakini tena, haki za mali ni kitu ambacho tunaonekana kukichukulia kirahisi.

Wazo kwamba ikiwa unamiliki kitu, unapaswa kuweza kukihifadhi, na kwamba jirani yako mkubwa na jasiri hapaswi kuja tu kwenye mali yako na kuamua kwamba atachukua mashine yako ya kukata nyasi. Hapana, unajua, ni yako, na unahitaji kuihifadhi, na hutaki aichukue. Kwa hivyo jamii lazima iwe na sheria za kuwazuia watu wenye mamlaka kuchukua vitu kutoka kwa watu wasio na nguvu.

Na tunaona kwamba katika kanuni za sheria za kale kwamba kulikuwa na nafasi nyingi zilizotengwa kwa masuala ya wizi. Sasa, nilitaja jinsi katikati ya kanuni za sheria za Ashuru zilivyokuwa na mambo mengi yaliyotengwa kwa uzinzi. Kanuni za sheria za Hammurabi zinaonekana kuzingatia sana wizi.

Ikiwa mtu yeyote ataiba chochote kutoka hekaluni au mahakamani, atauawa, sawa? Na pia, mtu yeyote ambaye amepokea bidhaa zilizoibwa atauawa. Kwa hivyo unaiba kutoka hekaluni au kutoka serikalini, katika kanuni ya sheria ya Hammurabi, hiyo ni kosa la kifo. Ikiwa mtu yeyote atanunua kutoka kwa mwana wa mtumwa au mtumwa fedha na dhahabu nyingine, mtumwa wa kiume au wa kike, ng'ombe au kondoo, punda au chochote bila shahidi au mkataba, au anakubali kuchukua jukumu la mali iliyoibwa, anachukuliwa kuwa mwizi, na atauawa.

Sawa? Ikiwa mtu yeyote ataingia ndani ya nyumba ili kuiba, atauawa wakati wa kuingia na kuzikwa hapo. Sasa, hiyo ni moja ya mambo ya kuvutia kufikiria, sivyo? Unajua, kwa hivyo ikiwa mtu anatambaa kwenye dirisha lako, na unaiona, unajua, unamuua, kisha unamzika chini ya dirisha hilo. Kwa hivyo, ndio, watakuwa

wakisukuma maua ya daisy hapo hapo, na kila wakati unapoona maua hayo ya daisy, unaweza kufikiria, hapo ndipo mtu alijaribu kuiba, kuingia ndani ya nyumba yangu.

Ikiwa mtu yeyote atakamatwa akifanya wizi, basi atauawa. Ikiwa mwizi hatakatwa, basi yule aliyeibiwa atadai chini ya kiapo kiasi cha hasara yake. Kisha jamii, ambayo ilikuwa katika eneo katika eneo ambalo wizi ulitokea, itamfidia kwa bidhaa zilizoibwa.

Hatimaye, adhabu ya kifedha badala ya adhabu ya kifo. Lakini ndio, namaanisha, kanuni ya Hammurabi labda ina sheria kali zaidi kuhusu wizi wa kanuni zingine zozote za sheria za kale tulizonazo. Kanuni ya Ur-Nammu haikuwa kali sana kuhusu adhabu, lakini kanuni ya Hammurabi inachukulia wizi kwa uzito sana.

Haki za mali ni muhimu katika Agano la Kale kama vile zilivyokuwa katika baadhi ya kanuni hizi zingine za sheria, na zimejengwa moja kwa moja katika Amri Kumi. Kwa mara nyingine tena, maneno mawili madogo tu, lo tignov, usiibe. Usiibe.

Lakini tofauti na kanuni za Hammurabi, katika Agano la Kale, wizi mwingi huadhibiwa kwa faini tu. Tazama hili. Ikiwa mtu yeyote ataiba, yeyote anayeiba lazima afanye fidia.

Lakini kama hana kitu, lazima auzwe ili kulipa wizi wake. Ikiwa mnyama aliyeibwa atapatikana hai mikononi mwake, awe ng'ombe, punda, au kondoo, lazima alipe mara mbili. Kwa hivyo, kulingana na sheria hii, ikiwa mtu ataiba kitu na hana uwezo wa kulipa, basi atauzwa utumwani.

Sasa, hii haimaanishi lazima utumwa wa kudumu. Namaanisha, inaweza pia kuwa ya muda mfupi unapolipa deni lako au chochote kile, lakini watalazimika kulipa kile walichochukua. Hiyo ni kulingana na kitabu cha Kutoka, sura ya 22.

Aina moja ya wizi unaoleta kosa la kifo ni wizi wa mwanadamu. Na nadhani ningeweza kutaja hapo awali kwamba kuna wasomi wengi wanaosema kwamba amri, usiibe, ilimaanisha haswa utekaji nyara, kwa sababu wanapenda kusema kwamba Amri Kumi zote zilikuwa makosa ya kifo hapo awali. Nadhani hiyo ni hatua kubwa ya busara, unajua, lakini wakati mwingine wasomi wanapojaribu kujua ni nini kinachounganisha vifungu hivi pamoja, wataandika upya vifungu hivyo ili vionekane kuwa na upatano zaidi.

Na hivyo kanuni yao ya ushikamano ingekuwa kwamba mambo haya yote hapo awali yalikuwa makosa ya kifo. Na usiibe, hapo awali, wanasema, ingemaanisha kuiba mwanadamu. Sidhani hivyo, lakini inaangukia katika wizi.

Ikiwa mtu atamwiba mwanadamu, kwa nini umwibe mwanadamu? Labda sio kumshikilia kama fidia, labda kumuuzwa utumwani. Ndiyo, kwa hivyo ikiwa umemwiba

mtu, unakusudia kumuuzwa utumwani, na unaweza kufikiria aina zote za mambo mabaya ambayo yanaweza kuhusisha, unajua, iwe wamemuuza tayari, au ikiwa bado wanamiliki, hakika watakufa. Hili lilikuwa moja ya mambo ambayo Agano la Kale halikuzingatia, ni mtu kunyimwa uhuru wake, na kuna uwezekano mkubwa maisha yake, kwa sababu, unajua, ikiwa una mtumwa aliyeibiwa, mtu ambaye umemteka nyara na kumuuzwa utumwani, huenda asitendewe kwa aina ile ile ya heshima au ufikirio kama mtu ambaye labda alikulua utumwani, au mtu ambaye alikuwa mtumwa wa kitaalamu, kwa sababu hayo yalikuwepo siku hizo.

Lakini moja ya kanuni tunazoonza, kwa kweli, nadhani, zikiigwa sana katika sheria ya Agano la Kale kuhusu wizi, ni kwamba watu hushinda mali. Watu ni muhimu zaidi kuliko mali. Sasa, hili ni jambo ambalo tungefanya vyema kujifunza na kulizingatia.

Amri hii inatoka karibu sana na mwisho wa Amri Kumi. Unajua, tuna wajibu wetu kwa Mungu, tuna wajibu wetu kwa wazazi wetu, na tuna wajibu wetu wa kuwaruhusu majirani zetu kuishi, na kutowadanganya wenzi wetu. Na sasa, hatimaye, tunafikia swali hili kuhusu kama ninalinda vitu vyangu au la.

Unajua, na ni muhimu kiasi gani kwamba ninapata kulinda vitu vyangu? Naam, ndiyo, ni muhimu, lakini si muhimu kama uhai. Ikiwa mtu ataiba vitu vyako, hapana, huna haki ya kumuua. Unajua, maisha yao ni muhimu zaidi kuliko mali yako.

Sawa? Na jambo la kuvutia pia, hapa, unapolifikiria, ni kwamba inaonekana haijalishi unamwibia nani. Unajua, katika baadhi ya kanuni zingine za sheria za kale, ikiwa mtu wa tabaka la chini anamwibia mtu wa tabaka la juu, yeye ni toast. Unajua? Ukiiba kutoka hekaluni, wewe ni toast.

Lakini Biblia haitoi tofauti hiyo. Watu ni muhimu zaidi kuliko mali. Hakukuwa na msimu wazi wa wezi katika Israeli.

Mwizi akikamatwa akivunja nyumba, akapigwa, akafa, hakuna hatia ya damu. Lakini ikiwa jua litachomoza juu ya mwizi, muuaji ana hatia ya damu. Kwa hivyo, tunasema nini hapa? Kwa hivyo tuseme mtu anatambaa kwenye dirisha lako.

Unasikia mtu akiingia ndani ya nyumba yako kwa uvamizi. Familia yako ipo. Wanyama wako wapo.

Una haki ya kujilinda wewe mwenyewe na familia yako, kwa sababu hujui mtu huyo anafikiria nini. Kwa hivyo, ikiwa mtu anaingia ndani ya nyumba yako usiku, na ukamuua mtu huyo, hakuna hatia ya damu. Huna hatia.

Lakini tuseme mtu anaingia ndani ya nyumba yako na kuvunja, na anakamata stereo yako, stereo yako ya zamani ya Mashariki ya Karibu, na wanatambaa kutoka nje ya

nyumba yako, na unawaona wakitambaa nje, na unasema, Namjua huyo ni nani. Huyo ni Bill kutoka chini ya barabara. Ameiba stereo yangu tu.

Kwa hivyo, siku inayofuata, unaenda kuandamana barabarani, na unaona kwamba Bill ameweka stereo yako mbele ikiwa na bei. Unajua, anauza yadi. Na unamwendea Bill, na unamuua.

Biblia inasema wewe ni muuaji, na utauawa kama muuaji, kwa sababu Bill angeweza kukamatwa. Angeweza kulipwa fidia. Ulipuuza yote hayo.

Badala yake, ulichukua adhabu na kulipiza kisasi, jambo ambalo halikuwa sawa na kosa ulilotendewa. Watu hupuuza mali katika sheria za Israeli. Kuna hadithi ya kuvutia iliyotokea miaka kadhaa iliyopita huko Dallas, Texas, mwaka wa 1995.

Kijana mmoja kwa jina la Shedrick Babbles aliamshwa kengele ya gari lake ilipolia saa 5:30 asubuhi. Kwa hivyo Babbles alitoa bunduki yake ya kiotomatiki, na akatoka nje kuona kinachoendelea. Kumbuka, hapa ni, unajua, Dallas, Texas.

Vyovyote vile, anachogundua ni kwamba kijana anajaribu kutoa kofia zake za \$60 kutoka kwenye gari lake. Babbles anamfyatulia risasi kijana huyo, lakini anakosa. Kijana huyo anaanza kukimbia.

Anaona kwamba kuna gari la kutoroka linalomsabiri kijana huyo. Anafyatua risasi kwenye gari la kutoroka na kuachia risasi nyingi, na kumuua kijana wa miaka 15 na kijana wa miaka 16 ndani ya gari na kumjeruhi dereva wa gari hilo. Mahakama ya mzunguko huko Dallas iliamua kwamba Babbles alikuwa ametenda kisheria kulinda mali yake.

Ni jambo la kushangaza unapolifikiria. Texas, ambayo inaonekana kujiona kama kifungo cha mkanda wa Biblia, ilipuuza maandiko katika kesi hii. Kulingana na kitabu cha Mambo ya Walawi, ikiwa mtu atamuua mwizi, isipokuwa kama analinda maisha yake au familia yake, yeye ni muuaji.

Watu huja kabla ya mali. Maisha ni haki ya msingi zaidi kuliko umiliki. Bila shaka, hiyo haimaanishi kwamba wezi huachiliwa huru.

Biblia haipuuzi wizi. Kwa kweli, kuna sheria kadhaa katika Agano la Kale kuhusu wizi na jinsi ulivyopaswa kutendewa. Unajua, wizi wa um sio tu unaochukuliwa kuwa ni tusi kwa majirani zako na kuwanyima vitu vyao walivyopata kwa shida.

Pia inachukuliwa kuwa ni tusi kwa Mungu katika Biblia. Kulingana na Biblia, Mungu hakuumba tu vitu vyote mbinguni na duniani, lakini hatimaye Mungu ndiye mmiliki wa vitu vyote mbinguni na duniani. Loo, kuna msemo huu mzuri ambao katika kitabu

cha Mwanzo, unaomrejelea Mungu kama muumba wa mbingu na dunia, na kumekuwa na mjadala ambao umeenea na kurudi juu ya maana yake.

Na ndio, maelezo yanayowezekana zaidi ni kwamba inamaanisha mmiliki. Mungu anamiliki kila kitu. Na tunasikia kwamba, bila shaka, katika kitabu cha Zaburi kwamba Mungu ndiye mmiliki wa ng'ombe kwenye vilima elfu.

Mungu ndiye mmiliki wa vitu vyote hatimaye, na Mungu ana haki ya kuamua jinsi vitu hivyo vitakavyosambazwa. Na aina ya mwizi hudhoofisha mchakato huo. Kwa hivyo, kama sheria ya kisasa, Biblia hutofautisha kati ya aina mbili tofauti za wizi.

Unajua, wezi wanaotumia nguvu au tishio la nguvu kuchukua wanachotaka, na wezi wanaotumia usiri au hila kumnyang'anya mtu vitu vyao. Mojawapo ya haya tunaweza kuiita, unajua, wizi, na nyingine tunaweza kuiita wizi au kitu kama hicho, unajua. Um, mtu ambaye ni, um, ni kama tu anaona kitu kimelazwa kwenye kaunta na kukichukua na kukiweka mfukoni ni tofauti sana na mtu anayekunyooshea bunduki na kusema, nipe vitu vyako.

Bila shaka, Biblia inawaona wale wanaotumia nguvu au vitisho vya nguvu kama wahalifu wakubwa zaidi kuliko wale watu wanaochukua tu kitu ambacho si chao. Tena, maisha hushinda mali. Wakandamizaji ni neno linalotumika sana katika Agano la Kale, na Biblia haipendi wakandamizaji.

Kwa kawaida, tunapowafikiria wakandamizaji na jinsi neno hilo linavyotumika mara nyingi kanisani leo, tunawafikiria wakandamizaji kama wafanyabiashara wakubwa wanaowafanyia kazi wafanyakazi wao, na hiyo ni sehemu moja ya hilo. Lakini katika Biblia, majambazi wenye silaha pia ni wakandamizaji. Kuna watu wanaotumia nguvu na vitisho ili kuchukua mali za mtu mwingine.

Washukiwa. Walikuwa na ushukiwa siku hizo, na mshukiwa alichukuliwa kuwa mkandamizaji. Na hii ilichukuliwa kama aina ya wizi na ingeadhibiwa vikali.

Na kisha kuna matajiri wahalifu, watu wanaotumia nafasi zao za madaraka na nafasi zao kuwanyima wengine haki na mali zao. Watu waliowadanganya wajane na yatima walikuwa watu muhimu, bila shaka, katika manabii, kwamba wanawajali kila mara wale wanaopuuza haki za wajane na yatima, watu ambao hawana mtu wa kuwasemea. Waajiri waliowatumia vibaya wafanyakazi wao pia walikuwa wakandamizaji.

Katika Mambo ya Walawi 19, tunasoma, Usimdanganye wala kumnyang'anya jirani yako. Usimnyime mshahara wa mfanyakazi aliyeajiriwa usiku kucha. Kifungu hiki, hiki, um, maagizo haya yanatokea katika muktadha wa ufafanuzi juu ya amri hii ya kutoiba.

Kwa hivyo, kuwanyang'anya wafanyakazi wako, kuwanyima mishahara yao, hilo pia lilichukuliwa kuwa ni ukiukaji wa amri hii, Usiibe. Lakini hebu turudi kwenye kiini cha jambo. Kwa nini kuiba ni kosa? Je, unajua, kuiba si jambo zuri, unajua, unajua, hasa ikiwa una wizi wa paka au kitu kama hicho?

Na kuna filamu nyingi ambapo mwizi ni kama shujaa, au, na unamshangilia, unajua, ili aache bidhaa zote, bidhaa na kadhalika hasa ikiwa wanamwibia mtu tajiri kweli. Kwa nini tufikirie kuiba kama kosa? Suala la msingi hapa ni lipi? Jibu dhahiri, bila shaka, ni kwa sababu unamuumiza jirani yako.

Unamnyima jirani yako mali yake. Lakini kuna kanuni isiyo dhahiri sana, ambayo kwa kweli, um, imesisitizwa mara kadhaa katika Agano la Kale. Kisicho dhahiri zaidi ni kwamba wizi unaonyesha ukosefu wa imani katika utoaji wa Mungu.

Kwa hivyo nikihisi kama nahitaji chakula kwa ajili ya familia yangu, simwamini Mungu atanipa chakula. Badala yake, mimi huenda na kukiiba kutoka kwa jirani yangu. Sasa kitabu cha Mithali kinatuambia kwamba, unajua, kwamba humdharau mwizi anapoiba ili kulisha familia yake, unajua, lakini kuna hisia ambapo mtu anayeiba ili kulisha familia yake anaonyesha kwamba hawamwamini Mungu kuwapa mahitaji yao.

Zaburi 62, 8 hadi 10, inatuambia, Mtumainini siku zote, enyi watu. Mmiminieni mioyo yenu, kwa maana Mungu ndiye kimbilio letu. Hakika waliozaliwa chini ni pumzi tu, waliozaliwa juu ni uongo tu.

Kama zikipimwa kwenye mizani, si kitu, zote pamoja ni kama pumzi tu. Msitegemee ulaghai wala msitumainie mali zilizoibwa. Ingawa utajiri wenu utaongezeka, msiuweke moyoni.

Kwa hivyo Mungu anasema, mtumaini Bwana, usitegemee uwezo wako wa kunyang'anya au kuchukua kutoka kwa watu wengine. Kanuni ya msingi hapa, unahitaji kuamini njia ambazo Mungu ameweka kwa ajili ya kusambaza bidhaa zetu. Suala la msingi, wizi utapita njia za Mungu za kuunda na kusambaza bidhaa.

Hadithi ya kweli, kwa njia, mjanja kidogo hapa, unaweza kuona macho ya karibu, hiyo daima ni ishara ya mhalifu. Ndiyo, mjanja kidogo hapa alikuwa akizunguka-zunguka katika mtaa wake na kuiba nguo za watu kutoka kwenye mistari yao ya nguo na alikuwa na hazina nyingi. Sina uhakika jinsi alivyoadhibiwa, lakini nadhani labda alijikuta amefungwa gerezani kwa usalama zaidi.

Lakini, wizi hupita njia ambayo Mungu ameunda ambapo bidhaa zetu zinapaswa kusambazwa. Bidhaa zinapaswa kusambazwaje? Naam, inahusiana na neno hilo baya la kazi, neno hilo baya la W, unajua, ambalo watu hawalipendi wakati mwingine. Watu wameumbwa kwa ajili ya kazi.

Kazi si laana yetu. Kazi ndiyo njia yetu ya kupata baraka za Mungu. Mwanzo sura ya 2, mstari wa 15, Bwana Mungu akamtwaa huyo mtu, akamweka katika bustani ya Edeni, ailime na kuitunza.

Subiri kidogo, nilifikiri huko Edeni, kila mtu alikaa akila bonbon wakati wote, sivyo? Haikufikiri kwamba walipaswa kufanya hivyo, lakini ndio, mtu huyo aliwekwa katika Bustani ya Edeni kufanya kazi, na hii ni paradiso. Hapana, kwa sababu anaweza kufanya kazi. Na kupitia kazi yake, anaweza kuifanya bustani iwe na rutuba na kuifanya izea, na kisha anaweza kushiriki baraka zake.

Mwanzo 3:19, baada ya dhambi kuingia katika picha, kwa jasho la paji la uso wako, utakula chakula chako hata utakaporudi ardhini, kwa kuwa ulitwaliwa humo. Kwa maana wewe ni mavumbi, nawe utarudi mavumbini. Kwa hivyo, laana ya Mungu inasema, Utapataje chakula chako? Utapataje riziki? Kwa jasho la paji la uso wako, utafanyia kazi.

Ndiyo. Sasa, tofauti kati ya hili na hili ni kwamba, unajua, hapa ndipo inapozidi kuwa ngumu. Hapa ndipo kazi inakuwa ngumu, kwa sababu Mungu anamwambia Adamu kwamba ardhi itazaa miiba na michongoma, na kazi yake yote njema itatoa matokeo yanayopungua.

Umewahi kuhisi hivyo kazini kwako? Labda, unajua, mara kwa mara, ndio. Laana kazini. Lakini kwa upande mwingine, hakuna kuondolewa hatia kazini.

Tunafanya kazi ili kuzalisha mali zetu na kuzipokea. Tunaendelea kufanya kazi baada ya laana, ingawa inakuwa ngumu kidogo. Mithali 21, mstari wa 25, tamaa ya mtu mvivu itakuwa kifo chake, kwa sababu mikono yake hukataa kufanya kazi.

Siku nzima, anatamani zaidi, lakini mwenye haki hutoa bila kukata tamaa. Kwa hivyo, kitabu cha Mithali, bila shaka, kinazungumzia mara kadhaa kuhusu mvivu na kuhusu ukweli kwamba hawa ni watu ambao hawataki kufanya kazi. Na kulingana na maandiko, hiyo si njia ambayo Mungu anataka tufikie mahitaji yetu na kutimiza mahitaji yetu.

Bila shaka, Agano Jipya linaendelea na hisia hiyo hiyo. Katika 2 Wathesalonike, Paulo anazungumzia ukweli kwamba hakuwa mzigo kwa mtu yeyote, bali kwamba alifanya kazi kwa ajili ya riziki. Kwa maana hata tulipokuwa pamoja nanyi, tuliwapa amri hii : Mtu yeyote asiyetaka kufanya kazi asile.

Mungu ameunda njia ya kuwahudumia wengine, kwa mahitaji yetu, na njia hiyo ni kupitia kazi yetu, kazi yetu. Paulo tena, Waefeso 4:28, wakati mwingine unapata hisia kwamba Paulo angeweza kuwa mchapakazi kidogo. Unajua, yeye na Elon Musk wangeelewana vizuri sana, nadhani.

Lakini, wale wanaoiba lazima waache kuiba; badala yake, wafanye kazi kwa bidii, wakifanya kazi nzuri kwa mikono yao wenyewe, ili wawe na kitu cha kuwagawia wahitaji. Kwa hivyo, hapa tuko wazi. Fanya kazi kinyume na kuchukua au kuiba kutoka kwa watu.

Inavutia kidogo unapofikiria, unajua, wazo kwamba zamani hizo kwamba Wakristo wangukuwa wakiiba vitu, na hivyo ndivyo wangukuwa wakijikimu. Lakini inaonekana, ilitokea kwa sababu Paulo alihisi alipaswa kushughulikia swali hilo. 1 Wakorintho 6:10, Wezi, wachoyo, walevi, watukanaji, wanyang'anyi, hakuna hata mmoja wa hawa atakayerithi ufalme wa Mungu.

Na kwa hivyo, Paulo, kwa mara nyingine tena, anaunganisha aina nyingi za wizi zinazozungumziwa katika Torati, na kusema kwamba aina hii ya tabia si aina ya tabia inayoendana na ufalme wa Mungu na kanuni zake. Kwa hivyo, jambo hili ndilo, unajua, hebu tufupishe hapa. Kuiba ni makosa.

Sio tu kwa sababu unamuumiza jirani yako, lakini pia kwa sababu inapingana na kanuni za msingi kuhusu jinsi Mungu anavyotaka kusambaza bidhaa na kukidhi mahitaji yetu. Kwa hivyo, hii inatuhusuje? Tunaweza kuuliza. Kwa sababu labda katika siku zetu, unajua, Wakristo wengi hawafikirii njia ambazo wanaweza kuwaibia majirani zao na kadhalika.

Lakini tuwe wakweli. Kuna njia ambazo hazionekani wazi ambazo labda baadhi ya watu wanahusika katika wizi, na labda hata kuhalalisha hilo akilini mwao wenyewe. Na kulikuwa na mjadala si miaka mingi iliyopita ambao ulifanyika miongoni mwa baadhi ya viongozi wa makanisa ya Kikristo, na hoja ikatolewa kwamba kuiba kutoka sehemu kubwa kama Walmart si dhambi.

Kwa sababu, unajua, wao ni wakandamizaji, na unawanyima uwezo wao wa kukandamiza. Um, chochote kile ambacho kinaweza kuwa kinaifanyia Walmart, ningekuwa na wasiwasi zaidi kuhusu kile kinachonifanyia mimi, kujipatia riziki kwa kuiba. Kwa sababu Biblia iko wazi kabisa kwamba wale wanaoiba hawapaswi kuiba tena.

Lakini kuna njia zingine ngumu zaidi. Sihitaji tu kwenda kwenye Walmart na kutoka na TV ili niwe nimefanya ubadhirifu. Uhalifu wa kompyuta.

Sasa, hili limekuwa jambo kubwa na kubwa. Na uwezo wa watu kulinda mali zao mtandaoni umekuwa tasnia kubwa. Kwa sababu ikiwa mtu atatoa video, basi, mtu mwingine anaweza kuinakili.

Wanaweza kuipakua na kuidai kama yao. Ikiwa mtu ataweka wimbo kwenye aina fulani ya jukwaa, basi mtu anaweza kuiga wimbo huo na kisha kuushiriki na marafiki zake. Unajua, wanalipa, au marafiki zao hawalipi.

Au labda wanaishiriki na marafiki 10, na wote waligawanya gharama. Nilipokuwa mdogo, wakati programu za kompyuta zilikuwa zikija kwenye diski za floppy, haikuwa kawaida kabisa kwa watu kuchukua diski na kuinakili mara 10, na kuwapa marafiki zao wengi na kusema, sasa sote tuna programu moja, sote tunaweza kufanya kazi pamoja, na kuihalalisha kwa njia hiyo. Tuseme, unajua, watu hawa hutoza pesa nyingi sana kwa programu hizi hata hivyo, na kwa hivyo nina haki ya kuchukua programu hii.

Na wakati mwingine tunahalalisha hili, unajua. Lakini hasa wizi wa muziki umekuwa aina ya tasnia ya ajabu. Na idadi kadhaa ya... Unapofikiria kuhusu majina makubwa katika tasnia hiyo, hawaumizwi sana nayo.

Wanadai wanafanya hivyo. Lakini wanaoumia sana ni watu wadogo, watu wanaojaribu tu kupata mapato kutokana na mapato yao ya muziki, watu ambao wana ukurasa wa YouTube ambao wanajaribu kuuza mapato ya matangazo, au kitu kama hicho. Watu hao wanapata shida kwa sababu ya idadi ya watu wanaonunua, kupakua vitu vyao bila kuvinunua.

Na tena, unajua, tunahalalisha hili. Lakini mara nyingi tunaweza kulifanya... Watu wanaweza kuhalalisha kwa njia nyingi, unajua, ni jambo la kuchekecha. Lakini miaka kadhaa iliyopita, ungeweza kujua mara moja ni muda gani huu ulikuwa nilipokuambia kuhusu kuiba rekodi.

Namaanisha vinyl, sawa? Ndiyo. Kulikuwa na duka la vitabu la Kikristo huko Ann Arbor ambapo nilisoma. Na nilikuwa nikizungumza na muuzaji siku moja, na tulikuwa tukizungumzia kuhusu uteuzi wao wa muziki na kadhalika.

Na mtu alisema kitu kuhusu hatua zao za usalama. Nami nikasema, kweli? Kwa hiyo duka la Wakristo? Na una wasiwasi kuhusu wizi? Nao wakasema, Loo, ungeshanga, labda. Nao wakasema kwamba mmoja wa watu, haswa, walisema walipaswa kuwaangalia wachungaji, wachungaji, kwa sababu wangeweza kuhalalisha chochote.

Na walisema kwamba kulikuwa na tukio hili moja ambapo mhudumu aliingia. Walimjua yeye ni nani. Alikuwa amewahi kuingia humo mara kadhaa.

Na akaanza kupitia rekodi, vinyl, na akachukua rundo hili kubwa la albamu 20 hadi 25, kisha akatoka nje. Tutaonana baadaye. Alitoka nje nazo.

Na wauzaji wakatazamana na kusema, Je, analipa hizo? Na mmoja wao akatoka mbio na kumfuata yule jamaa. Na akasema, Sihitaji kulipa hizi. Ninazitumia kwa kazi ya Bwana.

Ndiyo, sisi ni wastadi wa ajabu katika kuhalalisha dhambi wakati mwingine, sivyo? Lakini kuiba programu za kompyuta, kuiba muziki kutoka kwenye mtandao, huo ni wizi. Na si sawa, unajua, kwa sababu tunapuuza mbinu za Mungu za kusambaza bidhaa zake na kadhalika. Vipi kuhusu kulala kazini? Ndiyo, unajua, matofali ya dhahabu.

Nilisoma muda mrefu uliopita kuhusu mfanyakazi wa bodi ya huduma za jamii huko Norfolk, Virginia, ambaye hakuwa amefika kazini kwa miaka 12. Miaka 12. Baraza la jiji liliripoti kwamba ilikuwa aibu kidogo kwamba hakuna mtu aliyegundua kwamba walikuwa wakituma mishahara mara kwa mara kwa mtu ambaye hajawahi kufanya kazi yoyote kwa miaka 12.

Ni wazi kwamba hilo ni jambo lililokithiri kidogo. Lakini kumekuwa na tafiti kadhaa zilizofanywa na tafiti ambazo zimeonyesha kwamba mtu wa kawaida, na inaonekana kuwa mbaya zaidi kadiri unavyozidi kupanda ngazi, hupoteza angalau saa tatu kutoka kwa siku ya saa nane. Sasa, kuna muda mwingi tu ambao tunachukua pesa kutoka kwa waajiri wetu na hatuwapi kazi kama malipo.

Hilo pia, naamini, ni wizi. Kwa hivyo, ndio, 90% ya watu waliohojiwa walikiri kwamba walipoteza angalau nusu saa kila siku, na wastani ulikuwa saa kadhaa zaidi ya hapo. 2% ya wafanyakazi katika utafiti huu walikiri kwamba hawakufanya kazi kabisa, na bado walikuwa wakikusanya mishahara, wakati mwingine mishahara mikubwa sana, kutoka kwa kampuni zao.

Na, unajua, haishangazi kwamba makampuni wakati mwingine hupambana na bei huwa juu sana, sivyo? Sote tunalalamika kuhusu bei za juu, lakini ikiwa watu wanachukua pesa kutoka kwa kampuni na hawazalishi bidhaa kama malipo, basi, bila shaka, bei zitapanda. Na kwa hivyo sote tunateseka. Vipi kuhusu kumwibia Mungu? Sawa, sasa hapa ndipo tunapoingilia kati.

Katika kitabu cha Malaki, sura ya tatu, je, mwanadamu atamwibia Mungu? Lakini unauliza, tunawaibiaje? Katika zaka na sadaka, mko chini ya laana, taifa lenu lote, kwa sababu mnaniibia mimi, asema Mungu katika kitabu cha Malaki. Kimsingi, kile Mungu anasema ni, nimewapa vitu hivi vyote na nina haki ya kuwaambia jinsi bora ya kutumika na jinsi mnavyopaswa kujibu kwa vitu mlivyopewa. Na katika Agano la Kale, Mungu alisema,, Mnapaswa kuleta zaka ghalani ili kusaidia hekalu, kusaidia ukuhani, na kuleta zaka.

Wape watu riziki pia. Aina zote hizi za njia ambazo zaka na sadaka zilitumika. Sasa, zaka imekuwa kitu cha zamani sana katika jamii yetu leo.

Na watu wanapoanza kuzungumzia sheria ambazo sasa zimepitwa na wakati, kwa kawaida hawakwambii kwamba mauaji yamepitwa na wakati, au ikiwa mtu anaiba kutoka kwao, hawatasema tu kwamba, sheria za kuiba zimepitwa na wakati. Lakini ni watu wangapi wako tayari kusema kwamba kutoa zaka kumepitwa na wakati na hakuna nafasi katika maisha ya Kikristo ya kisasa? Kwa bahati mbaya, nimewauliza wengi. Lakini nataka kufikiria kuhusu hili na kufikiria kanuni inayohusika hapa.

Acha nikusimulie hadithi fupi. Kuna mtu anayeitwa Percival. Wasamehe wazazi wake kwa hilo.

Lakini mwanaume anayeitwa Percival. Na Percival anamiliki nyumba ndogo karibu na ziwa zuri. Na siku moja, binamu yake wa pili, Matilda, aliyehamishwa mara mbili, anampigia simu Percy na kumuuliza kama anaweza kukaa kwenye kibanda chake kwa miezi michache wakati akifanya biashara katika eneo hilo.

Naam, hakika, Percy anasema. Kwa nini isiwe hivyo? Niambie nini. Nitumie tu dola mia mbili kwa mwezi.

Hilo litagharamia huduma zote. Hilo litagharamia gharama zote, uchakavu wowote, chochote cha aina hiyo. Na bila shaka, anasema Matilda, hakuna shida.

Dola mia mbili kwa mwezi. Hiyo ndiyo dili kubwa, unajua? Anapata kibanda cha Percy na analazimika kumlipa pesa kidogo tu kila mwezi kama malipo. Sasa, mwezi wa kwanza unakuja na kuondoka, na Matilda hamtumii Percy pesa yoyote.

Kwa hivyo Percy anamwita na Percy anauliza, Kwa hivyo Matilda, dola zangu 200 ziko wapi? Unaona, Percy hasemi, dola zako 200 ziko wapi? Anasema, dola zangu 200 ziko wapi? Ni pesa anazodaiwa. Ni pesa alizokubaliana. Anapata faida ya kuwa na nyumba ndogo, na badala yake, anatakiwa kumpa dola 200 hizo, unajua? Na Matilda anasema, Loo, unajua, nilikuwa na gharama zisizotarajiwa.

Lakini usijali, nitafanya niwezavyo. Na Matilda atamtumia Percy dola 10. Mwezi ujao, kwa mara nyingine tena, hatatuma pesa.

Na Percy anampigia simu, anamkumbusha vizuri, unajua, Matilda, ulitakiwa kunitumia \$200 kwa mwezi hapa. Na anasema, Loo, ndio, jamani, nilisahau. Samahani kuhusu hilo.

Usijali, nitafanya hivyo moja kwa moja. Na anamtumia dola 10 zaidi. Mwezi unaofuata, Matilda asipotuma pesa taslimu tena, Percy anampigia simu.

Na wakati huu, ana zaidi ya kukasirika kidogo. Matilda, unatumia nafasi yangu. Unachukua rasilimali zangu.

Unatumia huduma zangu za nyumbani. Inanigharimu pesa. Na sasa, vipi kuhusu kunitumia hundi hiyo uliyohidi? Na Matilda anatumia hundi ya \$20 na barua chafu ikimwambia jinsi anavyokuwa mchoyo.

Basi, Matilda anaendelea kubaki kwenye kibanda. Percy anaamua ni wakati wa kwenda na kuangalia mambo. Kwa hivyo, anaelekea kwenye kibanda, na anagundua kuwa kuna Cadillac kubwa, mpya kabisa imesimama mbele ya nyumba.

Na Matilda anatoka, na amevaa vizuri sana, na nywele zake zimepambwa vizuri sana. Na Percy anasema, sawa, jamani, inaonekana unanitendea vizuri, Matilda. Na anasema, sawa, unajua, kwa gharama zangu zote, unajua, siwezi kujikimu.

Na hapa unajitokeza hapa, na utahitaji pesa kutoka kwangu. Jambo kuu hapa ni lipi? Jambo kuu hapa ni kwamba Matilda ni mwizi, mwizi. Na bado mtazamo wake unafanana sana na ule wa watu wengi ambao hufurahia baraka zote nzuri ambazo Mungu hutupatia lakini wanakataa kuunga mkono kazi ya Mungu na ambao hufikiri na kuwa na kinyongo na hasira ikiwa labda mchungaji anawakumbusha kwamba zaka ni kanuni ya kibiblia na nidhamu ambayo Wakristo wote wanahimizwa kuikuza.

Mungu hatawashushia radi watu wanaoshindwa kutoa zaka. Ingawa, unajua, nimejiuliza wakati mwingine kama hilo linaweza lisiwe jambo zuri. Lakini hata hivyo, jambo ni kwamba, watu ni muhimu zaidi kuliko mali.

Mungu anatumia zaidi kuliko anavyojali pesa zetu. Lakini bila shaka, jinsi tunavyotumia pesa zetu, jinsi tunavyotumia mali zetu, mara nyingi ni kipimo kizuri cha jinsi tunavyoishi maisha yetu na aina ya uhusiano tulio nao na Bwana. Kwa hivyo, kwa ufupi, kanuni iliyo nyuma ya amri hii ni kutambua kwamba Mungu hatimaye ndiye mmiliki wa vitu vyote na kwamba sisi ni wasimamizi wa vitu vya Mungu.

Na kwa hivyo Mungu ana haki ya kutuambia jinsi tunavyopata pesa, jinsi tunavyotumia pesa, na jinsi tunavyoshiriki na wengine. Na tukiweza kufanya hivyo, basi tutakuwa na, unajua, furaha zaidi maishani. Na tutaweza kujifunza kuamini kwamba Mungu ataendelea kutupatia mahitaji yetu.

Huyu ni Dkt. Anthony J. Tomasino na mafundisho yake kuhusu Amri Kumi. Huu ni kipindi cha 9, Amri ya 8 - Usiibe.